

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

10.02.2023

с. Муслюмово

КАРАР

№ 77

**2023 - 2025 елларга Мөслим муниципаль районында халыкны
наркотиклаштыруны профилактикалау программасын раслау
турында**

Наркотикларга каршы комиссия эшен камилләштерү максатларында, Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты
КАРАР БИРӨ:

1.1 нче кушымта нигезендә 2023-2025 елларга Мөслим муниципаль районында халыкны наркотиклаштыруны профилактикалауның район программасын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<https://pravo.tatarstan.ru/>) һәм Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы сайтында бастырып чыгарырга.

2. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Башкарма комитеты житәкчесе

И.Ф.Салихжанов

Мөслим муниципаль районы
Башкарма комитетының
2023 елның «10» февралындагы
77 номерлы карарына
1 нче кушымта

**2023-2025 елларга Мөслим муниципаль
районында халыкны
наркотиклаштыруны профилактикалау
программасы**

2023-2025 елларга Мөслим муниципаль районында халыкны
наркотиклаштыруны профилактикалау программасы
ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2023 - 2025 елларга Мөслим муниципаль районында халыкны наркотиклаштыруны профилактикалау программасы (алга таба - Программа)
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максаты һәм бурычлары	<p>Программаның төп максаты-наркотик чараларны һәм аларның законсыз әйләнешен профилактикалау.</p> <p>Программаның бурычлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> - халыкны наркотиклаштыруны профилактикалау өлкәсендә мониторинг оештыру; - яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә сәламәт яшәү рәвеше алып баруга мотивация формалаштыру; - Мөслим муниципаль районында наркотикларга каршы профилактик эшнә мәгълүмати тәмин итү системасын үстерү; - наркотиклаштыруны профилактикалау мәсьәләләрендә гаиләнең ролен күтәрү; хокук саклау органнарының наркотикларның законсыз әйләнешен кисәтү буенча эш нәтижәлеләген арттыру; - наркомания белән авырчыларны реабилитацияләүнең нәтижәлеләген күтәрү.
Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2023-2025 еллар
Программаны еллар буенча финанслау	<p>Финанслау күләме (мең сумнарда)</p> <ul style="list-style-type: none"> -2023 елда - 10 000,0 сум; -2024 елда - 10 000,0 сум; -2025 елда - 10 000,0 сум. <p>Финанслауның гомуми суммасы: 30 000,0 сум</p>
Программаның нәтижәләрен бәяләү индикаторлары	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга карата түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:</p> <p style="text-align: center;">дәвалау һәм тернәкләндерү узган</p>

	<p>наркомания авырулары санын арттыруны (процентлар) тээмин итү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2022 елда - 100 2023 елда - 110, 2024 елда - 120, 2025 елда - 130; <p>кызыксынулар, физик культура һәм спорт түгәрәкләрендә даими шөгыйльләнүче балалар һәм яшьләр санын арттырырга (процентлар):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2022 елда - 100 2023 елда - 110, 2024 елда - 120, 2025 елда - 130; <p>сәламәт яшәү рәвешенә йөз тоткан балалар һәм яшьләр санын (процентлар) арттырырга:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2022 елда - 100 2023 елда - 110, 2024 елда - 120, 2025 елда - 130.
--	---

I. Программаның чишелешенә юнәлтелгән проблеманың характеристикасы

Наркотик матдәләрне һәм башка психоактив матдәләрне тарату һәм куллану проблемасы актуаль булып тора.

Алдагы программалар тәҗрибәсе профилактик эшнәң зур әһәмиятен, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауны күрсәтте. Шуңа күрә программа чараларының 85% тан артыгы профилактик чаралар комплексын активлаштыруга һәм үстерүгә юнәлдерелгән.

Өстәмә белем бирү учреждениеләре чөлтәрен үстерүгә, яшүсмерләренә һәм яшьләрнең социаль-позитив ялын оештыру өчен яна секцияләр һәм түгәрәкләр ачуга житди игътибар бирелә.

Бүген ачык оештырылган профилактик эш системасы кирәк: куркытуда түгел, ә кеше организмына наркотик матдәләр тәэсире турында мәгарифтә; вакытлы һәм сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау зарур; балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча учреждениеләр чөлтәрен үстерергә кирәк. Яшь кешеләрнең наркотикларга альтернативасы булырга тиеш.

Югарыда аталган социаль проблема социаль-тискәре күренешләренә профилактикалау эшен көчәйтү, һөнәри ориентация өчен шартлар тудыру, физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү, балалар һәм яшьләрнең ялын оештыру кирәклеген күрсәтә

Программаны эзерлэү һәм алга таба гамэлгә ашыру зарурлығы наркотикларны законсыз тарату һәм наркотиклар куллануның тайпылышсыз киңәюенә бәйле, бу район халкының сәламәтлегенә, икътисадына, хокук тәртибенә һәм иминлегенә житди куркыныч тудыра.

II. Программаны гамэлгә ашыруның төп максаты, бурычлары һәм сроклары, шулай ук максатлар һәм бурычлар кысаларында нәтижеләрне бәялэү индикаторлары

Программаның максаты - Мөслим муниципаль районында наркотикларны законсыз куллану масштабларын киметү.

Күрсәтелгән максатка ирешү өчен түбәндәге мәсьәләләрне хәл итәргә кирәк:

- Мөслим муниципаль районында наркоситуация мониторингын алып баруны тәмин итү;

- хокук саклау органнарының наркотикларның законсыз әйләнешенә каршы көрәш буенча көчләр артыру.

- наркотиклар куллануны туктаткан затларга социаль-психологик ярдәм күрсәтү системасын үстерү;

- халыкта наркотик, алкоголь, тәмәке куллануға тискәре мөнәсәбәт һәм сәламәт яшәү рәвешен алып баруға теләк формалаштыру;

- наркотикларга каршы профилактик эшнә мәгълүмати тәмин итү системасын үстерү.

Күрсәтелгән бурычларны үтәү күрсәткечләре түбәндәгеләр:

- Мөслим муниципаль районында наркотикларны законсыз куллану масштабларын киметү;

- тикшерелгән авыр һәм аеруча авыр наркотик жинаятьләр санын артыру;

- сәламәт яшәү рәвешенә йөз тоткан балалар һәм яшьләр санын артыру.

III. Программа чаралары исемлеге

Программа чаралары, бәялэү индикаторлары һәм аларны гамэлгә ашыру нәтижеләре исемлеге элге Программа кушымтасында китерелгән.

IV. Финанслау чыганақлары һәм күләмнәре

Программаны жирле бюджет акчаларынан финанслауның гомуми күләме 30 000,00 сум тәшкил итә, шул исәптән:

2023 ел - 10 000,00 сум;

2024 ел - 10 000,00 сум;

2025 ел - 10 000,00 сум.

V. Программаны гамэлгә ашыру механизмы һәм аның үтәлешен тикшереп тору

Чараларны финанслау аларны гамэлгә ашыру өчен җаваплы һәм әлеге Программаны үтәүче бүлекләр, ведомстволар, учреждениеләр һәм җирле үзидарә органнары аша гамэлгә ашырыла.

Программаның үтәлешен гомуми контрольдә тотуны Мөслим муниципаль районында халыкны наркотикларга каршы профилактика буенча район комиссиясе алып бара.

Программаны үтәүчеләр программа чараларын башкарганнан соң районның антинаркотик комиссиясенә һәр кварталның соңгы аеның 30 ына кадәр башкарылган эш турында квартал саен хисап бирәләр.

VI. Программаның социаль-иқтисади нәтижәләгә бәяләү

Программаны гамэлгә ашыруның социаль-иқтисади нәтижәләгә наркотиклар куллануның, наркомания белән ашыруның, наркотикларның законсыз әйләнешенә, наркотиклар куллануның тискәре нәтижәләре турында халыкның мәғлүматлылыгын арттыруга бәйлә җинаятьчелек дәрәжәсенә кимүендә чагыла.

Программаны тормышка ашыруның төп нәтижәләре билгеләнәчәк:

бу өлкәдә тиешле һәм үз вакытында чаралар күрү өчен Мөслим муниципаль районында наркотик ситуациясе үсеш динамикасы турында тулырак мәғлүмат алу;

наркотикларны профилактикалау һәм наркотикларның законсыз әйләнешенә каршы көрәш өлкәсендә белгечләрнең һөнәри компетенциясен күтәрү.

Яшүсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвеш алып баруға мотивация формалаштыру, психоактив матдәләр кулланудан баш тарту;

наркотиклар куллануны туктаткан, шул исәптән аларны эшкә урнаштыруда ярдәм иткән наркотикларга бәйлә социаль-психологик ярдәм күрсәтү системасын киңәйтү;

наркотиклар контрабандасын кисеп чыгу, наркожинаятьчелекнең оешкан формаларына каршы тору буенча хокук саклау органнары эшен активлаштыру.

Программа чаралары исемлеге һәм аларны гамәлгә ашыру индикаторы

Максатның атамасы	Бурычның атамасы	Төп чараларның исемнәре	Төп чараны башкару сроклары	- Финанс белән тәмин итү.			Баш башкаручылар
				2023	2024	2025	
Мөслим муниципаль районында наркотикларның законсыз әйләнешенә алдагы чорларына карата 2022-2025 елда кимүе	Мөслим муниципаль районында наркоситуация мониторингын алып бару						
	Мөслим муниципаль районында наркоситуация мониторингын алып баруны тәмин итәргә	1.1. Районда наркоситуацияне характерлый торган мәгълүматларны жыю һәм анализлау	Вакыт агымында	-	-	-	Россия Эчке эшләр министрлыгының Мөслим районы буенча бүлегенә:
		1.2. Мөслим районының яшүсмерләр-яшьләр арасында наркоситуация мониторингы буенча социологик тикшеренүләр уздыруны оештыру	Ел саен 3 квартал	-	-	-	«Мөслим үзәк район хастаханәсе» ДАССУ, ТР ММР «Мәгариф идарәсе» МКУ,
		1.3. Куркыныч төркем балаларының мәгълүматлар банкын формалаштыру	Вакыт агымында	-	-	-	ТР ММР БК яшьләр эшләре, спорт һәм туризм

							бүлеге
2.Хокук саклау органнарының наркотикларның законсыз әйләнешенә каршы көрәш буенча көчләрән активлаштыу.							
Хокук саклау органнарының наркотикларның законсыз әйләнешенә каршы көрәш буенча көчләрән арттыру.	2.1 Район территориясендә наркотикларның законсыз әйләнешенә кисәтү	Ел дәвамында	-	-	-	Россия Эчке эшләр министрлығының Мөслим районы буенча бүлегенә:	
	2.2 Наркотик чаралар һәм психотроп матдәләр, шулай ук кыргый үсемлек учакларын үз эченә алган үсемлекләрне игүгә тыелган үсемлекләрне законсыз культивацияләү урыннарын ачыклау	Ел саен II-IV кварталлар	-	-	-	Россия Эчке эшләр министрлығының Мөслим районы буенча бүлегенә:	
	2.3. Наркологта диспансер исәбендә торучы затларның транспорт чаралары белән идарә итү хокукыннан мөхрүм	Вакыт агымында	-	-	-	Россия Эчке эшләр министрлығының Мөслим районы	

		итүне тээмин итү					буенча бүлегенө: «Мөслим ҮРХ» ДАССУ
3. Наркомания белән авыручыларны дөвалау һәм реабилитацияләүнең нәтижәлелеген арттыру, наркотиклар куллануны туктаткан затларга социаль-психологик ярдәм күрсәтү системасын үстерү							
Наркомания белән авыручыларны дөвалау һәм реабилитацияләүнең нәтижәлелеген арттырырга, наркотиклар куллануны туктаткан затларга социаль-психологик ярдәм күрсәтүне	3.1 Белем бирү учреждениеләре укучыларының һәм студентларының һәм чакырылу яшендәге затларның профилактик медицина тикшерүен үткәрү өчен диагностик тестлар алу, шул исәптән наркотик матдәләрне һәм психотроп матдәләрне законсыз куллануга юл куя торган затларны ачыклау предметы	Ел саен 1-3 квартал	5 000	5 000	5 000		«Мөслим ҮРХ» ДАССУ

	үстөрөргө						
		3.2 Авыру таралуга юл куймау максатыннан наркомания белән авыручыларны исәпкә алу буенча “Д”да торучылар арасында контрольне көчөйтү.	период дэвамьнда	-	-	-	«Мөслим ҮРХ» ДАССУ
4. Яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә наркотиклар куллануга тискәре мөнәсәбәт һәм сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивация формалаштыру							
	Яшьләрдә һәм яшүсмерләрдә э наркотиклар куллануга тискәре мөнәсәбәт һәм сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивация формалаштырырга	4.1 белем бирү учреждениеләре укучыларына һәм студентларына һәм чакырылыш яшендәге затларга, шул исәптән наркотик һәм психотроп матдәләр куллануга юл куйган затларны ачыклау буенча профилактик медицина тикшерүе үткәрү	Период дэвамьнда	-	-	-	«Мөслим ҮРХ» ДАССУ
		4.2. Яшүсмерләр һәм яшьләр өчен яшәү урыны буенча спорт секцияләре, клублар	Вақыт агымында	-	-	-	ТР ММР «Мәгариф»

		челтәрен киңәйтү эшләрен гамәлгә ашыру					идарәсе» МКУ; ТР ММР БК яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
		4.3 Наркотикларга каршы һәм профилактик проектлар конкурслары үткәрү	Вакыт агымында III- IV квартал				ТР ММР «Мәгариф идарәсе» МКУ;
		4.4. Район бистәсендә «Без тормышны сайлыйбыз» киномарафонын үткәрү	Вакыт агымында	-	-	-	ТР ММР БК яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
		4.5 Наркотикларга каршы массакүләм акцияләр һәм чаралар оештыру һәм уздыру	Вакыт агымында	2000	2000	2000	ТР ММР «Мәдәният бүлеге» МКУ; ТР ММР БК яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге

		4.5 Район рәсем конкурсын «Без сәламәт яшәү рәвешә өчен» темасына үткәрү	Вакыт агымында	1000	1000	1000	ТР ММР «Мәгариф идарәсе» МКУ; ТР ММР «Мәдәният бүлеге» МКУ;
		4.6 «Мәктәп - наркотикларсыз территория» конкурсын үткәрү	Вакыт агымында	1000	1000	1000	ТР ММР «Мәгариф идарәсе» МКУ; ТР ММР «Мәдәният бүлеге» МКУ; ТР ММР БК яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
		4.7 «Тормышның кояшлы ягыннан номинацияләр буенча бар» наркотикларга каршы район конкурсын үткәрү	Вакыт агымында	1000	1000	1000	
		«Наркотикларга каршы					ТР ММР

		балалар һәм яшүсмерләр матбугаты»					«Мәгариф идарәсе» МКУ;
		«Балалар театры наркотикларга каршы»					ТР ММР «Мәгариф идарәсе» МКУ; ТР ММР «Мәдәният бүлеге» МКУ;
		4.8. Укудан буш вакытта хәвеф-хәтәр төркемдәге балигъ булмаганнарның хезмәт мәшгульлегенә, ял итүенә һәм аларны савыктыруына ярдәм итү	Вакыт агымында	-	-	-	ТР ММР «Мәгариф идарәсе» МКУ; ТР ММР «Мәдәният бүлеге» МКУ; ТР ММР БК яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
		4.9. Гаиләгә һәм балаларга социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләре базасында	Вакыт агымында	-	-	-	Мөслим районында ТР Хезмәт, халыкны

		социаль-психологик хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итү.					эш белэн тээмин итү һәм социаль яклау министрлығы «КЦСОН» ДАУСО
		4.10. Волонтерларны жәлеп итү белэн риск төркеме балалары белэн эшне оештыру.	Вақыт агымында	-	-	-	Мөслим районында ТР Хезмэт, халыкны эш белэн тээмин итү һәм социаль яклау министрлығы «КЦСОН» ДАУСО
		4.11.Халыкны наркотиклаштыруны профилактикалау һәм сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча белгечләр әзерләү буенча республика курсларында катнашу	Вақыт агымында	-	-	-	ТР ММР «Мәгариф идарәсе» МКУ; ТР ММР «Мәдәният бүлеге» МКУ; - «Мөслим үзәк

							хастаханэсе» ДАССУ ТР ММР БК яшьлэр эшлэре, спорт һәм туризм бүлеге;
		4.12.Участок социаль ярдэме хезмэтен оештыру буенча социаль хезмэткэрлэр өчен республика семинарларында катнашу	Вакыт агымында	-	-	-	ТР ММР «Мэгариф идарэсе» МКУ; ТР ММР «Мэдэният бүлеге» МКУ; - «Мөслим үзэк хастаханэсе» ДАССУ ТР ММР БК яшьлэр эшлэре, спорт һәм туризм бүлеге;
		4.13 «Социаль-куркыныч» гаилэлэрне ведомствоара	Вакыт	-	-	-	ТР ММР «Мэгариф

		патронациялэуу	агымында				идарэсе» МКУ; ТР ММР «Мэдэният бүлеге» МКУ; - «Мөслим үзэк хастаханэсе» ДАССУ ТР ММР БК яшьлэр эшлэре, спорт һәм туризм бүлеге; КДН һәм ПДН
		4.14.Мөслим муниципаль районы халкын наркотизациялэуэ профилактикалау проблемалары буенча түгэрэк өстэллэр уздыруны оештыру	Вакыт агымында	-	-	-	ТР ММР «Мэгариф идарэсе» МКУ; ТР ММР «Мэдэният бүлеге» МКУ; - «Мөслим үзэк хастаханэсе»

							<p>ДАССУ</p> <p>ТР ММР БК яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлеге;</p> <p>КДН һәм ПДН</p>
		<p>4.15. Методик материаллар һәм наркоманияне профилактикалау буенча күрсәтмә агитация чараларын эшләү һәм тарату</p>	<p>Вакыт агымында</p>	-	-	-	<p>ТР ММР «Мәгариф идарәсе» МКУ;</p> <p>ТР ММР «Мәдәният бүлеге» МКУ;</p> <p>- «Мөслим үзәк хастаханәсе» ДАССУ</p> <p>Яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлеге;</p> <p>КДН һәм ПДН</p>

	4.16. Волонтерлар хэрэкетэн үстерү эше	Вакыт агымында	-	-	-	ТР ММР «Мэгариф идарэсе» МКУ; ТР ММР БК яшьлэр эшлэре, спорт һәм туризм бүлеге
5. Наркотикларга каршы профилактик эшне мәгълүмати тәэмин итү системасын үстерүне дәвам итү						
	5.1. Наркотиклар, тәмәке, алкоголь куллануга каршы юнәлдерелгән жәмәгать фикерен формалаштыру максатларында материаллар бастыру һәм трансляцияләү. «Авыл утлары» газетасы һәм телевидениедә сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау.	Период дәвамында	-	-	-	«ТАТМЕДИА» АЖ филиалы «Мөслим-информ»